

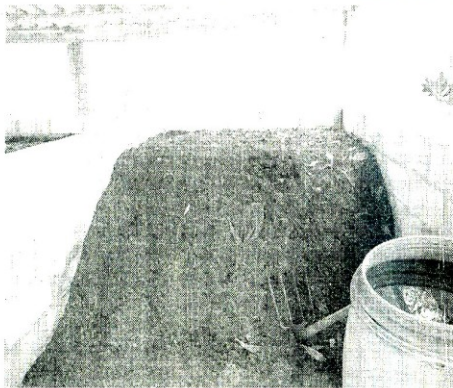
ปีที่ 36 ฉบับที่ 12535 วันศุกร์ที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2558 หน้า 13

รายงานพิเศษ**ปัญหาดินภาคตะวันออกแก้ได้ด้วยนวัตกรรม‘พด.’**

พื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศไทย นอกจากจะมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่งดงามแล้ว ยังนับเป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรหลากหลายชนิด แต่ด้วยสภาพภูมิประเทศที่ติดชายทะเล จึงส่งผลกระทบต่อปัญหาดินในการทำเกษตรของพี่น้องเกษตรกรไม่น้อย

นายก่อเกียรติ จันทร์พingss ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 กรมพัฒนาที่ดิน กล่าวว่า สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัดภาคตะวันออก โดยมี 5 จังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายทะเล ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ส่วนอีก 2 จังหวัดไม่ติดชายทะเล ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี และสระแก้ว สำหรับพื้นที่ที่ติดชายทะเล มีระยะทางความยาวรวมกันกว่า 200 กิโลเมตร โดยพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลจะมีปัญหาดินเปรี้ยว เกษตรกรก็จะใช้ประโยชน์พื้นที่ทำการเกษตรแตกต่างกันไป ส่วนหนึ่งจะทำการประมง แต่ส่วนใหญ่จะทำนาข้าว ซึ่งการปลูกข้าวบนพื้นที่ดินเปรี้ยว จะให้ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 40 ถึงครึ่งไร่ นับว่าเป็นอัตราที่ค่อนข้างต่ำ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 ได้แนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดการดินเปรี้ยว โดยใช้นวัตกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน ทั้งการใช้พืชปุ๋ยสดปลูกและไถกลบเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุร่วมกับวัสดุปรับปรุงดินเปรี้ยว ได้แก่ ปูนมาร์ล หวานในอัตราที่กำหนด ผลจากการส่งเสริมทำให้คุณภาพดินดีขึ้น ผลผลิตข้าวก็เพิ่มขึ้นเป็น 60 ถึงครึ่งไร่

ขณะที่พื้นที่ที่อยู่ชนบทไม่ติดชายฝั่งทะเล ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ปลูกกลั่นลอนลาดมีลักษณะเป็นลูกเนิน ไม่ราบเรียบ วิธีการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรจะค่อนข้างทำได้ยากกว่าพื้นที่ราบ เนื่องจากจะมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลาย

ของหน้าดินค่อนข้างสูง ซึ่งการชะล้างพังทลายของดินแต่ละครั้งก็จะถูกนำสิ่งดีๆ ในดินทั้งธาตุอาหารพืช จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์หายไประยะหนึ่ง เมื่อเกษตรกรใช้พื้นที่เพาะปลูกต่อเนื่องอีกทั้งใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีสะสมปริมาณมากก็จะทำให้เกิดปัญหาดินกรด ดินเสื่อมโทรมตามมา ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร ที่สำคัญดินที่ถูกชะล้างไปยังไปทับถมในแม่น้ำ ลำคลอง ทำให้เกิดความตื้นเขินเก็บกักน้ำได้น้อยลง ซึ่งนับเป็นปัญหาสำคัญของภาคตะวันออกที่ต้องพบเจออยู่เป็น

ก่อเกียรติ จันทร์พingss

ประจำ แม้ว่าจะมีปริมาณฝนตกมาก แต่ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้

สำหรับวิธีการจัดการแก้ปัญหาดินกรดค่อนข้างทำได้ง่ายเพียงใช้พืชปุ๋ยสดและใช้วัสดุปูนโดโลไมท์ปรับปรุงคุณภาพดิน ร่วมกับใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง หรือ

ปุ๋ยสูตรพระราชทานสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยกรมพัฒนาที่ดินได้ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตไว้ใช้เองจากวัสดุที่เหลือใช้ในไร่หรือครัวเรือน ซึ่งไม่เพียงช่วยฟื้นคืนความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินแล้ว ยังช่วยในเรื่องการลด

ต้นทุนการผลิตได้ด้วย

นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินที่กรมพัฒนาที่ดินแนะนำให้กับเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาดินด้านต่างๆ นั้น มุ่งเน้นให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน นอกจากนี้ ยังช่วยเกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิต อย่างเช่น การส่งเสริมให้ปลูกพืชปุ๋ยสด ที่เป็นพืชตระกูลถั่ว ถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว ปอเทือง ในการปรับปรุงบำรุงดิน นับเป็นวิธีการปรับปรุงบำรุงดินที่ถูกแต่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่า เพราะการปลูกพืชปุ๋ยสดอย่างปอเทือง 1 ไร่ มีต้นทุนเฉลี่ยค่าไถอยู่ที่ไร่ละประมาณ 500 บาท ค่าเมล็ดพันธุ์ 200 บาท แต่สิ่งที่ได้กลับมาเมื่อปลูกปอเทืองแล้วไถกลบ อายุ 50 วัน จะได้ผลผลิตมวลชีวภาพคือน้ำหนักสดที่ลงสู่ดิน จะได้ปุ๋ยไนโตรเจนเทียบเท่ากับปุ๋ยยูเรียสูตร 46-0-0 จำนวน 15 กก.ต่อไร่ แต่ถ้าไถกลบช่วงอายุ 90 วัน คือเป็นช่วงที่ปอเทืองออกดอกแล้วจึงไถกลบ จะทำให้ได้ธาตุอาหารสมบูรณ์ทั้ง N-P-K ในอัตราเทียบเท่าถึง 20 กก.ต่อไร่ ก็จะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีลงได้ ที่สำคัญคือการปลูกพืชปุ๋ยสดไม่ได้ทำให้เกษตรกรเสียโอกาสในการเพาะปลูกพืชหลักเลย เพราะสามารถปลูกกันหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวแล้วก็ปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบ จากนั้นก็ปลูกข้าวฤดูต่อไปซึ่งจะช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ไม่ต่ำกว่าครึ่ง

“อยากฝากถึงเกษตรกรว่าการทำการเกษตรปัจจัยสำคัญที่สุดคือดินกับน้ำ ถ้าดินดี น้ำดีปลูกพืชชนิดไหนก็ได้ แต่ในสภาวะปัจจุบันสภาพอากาศแปรปรวนมาก ปัญหาภัยแล้ง ฤดูแล้ง ระดับน้ำใต้ดินลดน้อยลง ดังนั้น ถ้าเกษตรกรมีการดูแลรักษาดินให้ดี มีอินทรีย์วัตถุในดิน เรื่องภัยแล้งจะส่งผลกระทบต่อการผลิตน้อยกว่าพื้นที่ดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงบำรุงดินอย่างถูกวิธีและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมี ที่สำคัญคือปลูกพืชตามความเหมาะสมของดิน ก็จะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต” นายก่อเกียรติ กล่าวย้ำ